

**ROČNÁ ZPRÁVA
ČS. ŠTÁTNEJ REALITY
V BRATISLAVE 1929-30**

LXXX. ROČNÁ ZPRÁVA

ČS. ŠTÁTNEJ REÁLKY V BRATISLAVE
ZA ŠKOLSKÝ ROK 1929-30.

OBSAH: NIEKOĽKO POZNÁMOK O SLOHU RACIŇOVOM.

Napísal dr. Otaĕar Levý.

ZPRÁVY ŠKÓLSKÉ za rok 1929-30.

Sostavilo: Riaditeľstvo.

Obálka: Pôvodný linoryt od prof. Karla Štiku.

Slovenská
pedagogická
knížnica
Bratislava

2-31

Dr. O. Levý:

Niekoľko poznámok o slohu Racinovom.

Dielo veľkých básnikov sú obyčajne takmer nevyčerpatelným prameňom poznatkov, týkajúcich sa ich stránky slohovej. Čím viac sa nimi zaoberáme, tým viac nových a nových výrazových odtieňov v nich nachádzame. Tieto podrobnosti, ktoré pri zbežnom čítaní unikajú našej pozornosti, poskytujú niekedy výmluvné svedectvo o premyslenosti a dokonalosti slohového umenia daného básnika. Nebývajú ovšem vždy skutočnou výrazovou zvláštnosťou autorovu; často sú obvyklým stylistickým prvkom súdobého jazyka literárneho. Nie je tiež možné vždy určiť, či bolo básnikovou snahou dosiahnuť zistenými slohovými podrobnosťami nejakých zvláštnych poetických účinov: neraz sú tieto slohové podrobnosti len celkom náhodnou rečovou ozdobou. Konečne je treba uvážiť i okolnosť, že materiál, ktorého môžeme použiť pri štúdiu slohových odtieňov, nebýva tak bohatý ako materiál, o ktorý sa môžeme opierať, keď sa snažíme stanoviť len všeobecné, najdôležitejšie výrazové prostriedky básnikove.

To, čo bolo hore poznamenané, platí vo zvýšenej miere o Racinovi. Jeho jazyk je analytický, v istom smysle uniformne jednotný, individuálnym, osobitým odtieňom sa vyhýbajúci jazyk klasikov. V jeho diele je len ťažko možné najst' stylistické podrobnosti, ktoré by sme nemohli zároveň vytknúť i v dielach jeho súčasníkov. Ale predsa, keď čítame pozorne jeho tragédie, stretávame sa v nich s výrazovými zvláštnosťami, z ktorých nachádzame sice mnohé tiež u iných súdobých autorov, ale ktorými, ako sa pokúsime ukázať, vedel Racine docieľiť tak jemných a charakteristických básnických účinov, že ich môžeme pokladať za skutočne osobité prvky jeho slohového umenia.

Jednou z jeho najobľúbenejších a pre básnickú techniku Racinovu zvlášť príznačných zvláštností slohových je opakovanie jednotlivých slov. Už Corneille, Quinault a iní vrstovníci používali tejto stylistickej figury, ale u nich má obyčajne len účel rétorický. I u Racina, ovšem podobne ako u jeho súčasníkov, vyskytuje sa mnoho opakovaní, ktorými sa básnik snaží dodať len väčšej patetickosti

Skratky: La Thébaïde, T., Alexandre, A., Andromaque, An., Britannicus, Br., Bérénice, Bé., Bajazet, Ba., Mithridate, M., Iphigénie, I., Phèdre, Ph., Esther, E., Athalie, At.

daným slovám. Pre úplnosť uvedieme aspoň najvýznačnejšie typy, v ktorých nachádzame túto rétorickú figuru v Racinových tragédiách.

1) Opakovanie toho istého slova vo verši: Ce jour, ce triste jour frappe encor ma mémoire, Br., I. 1; D'où vient qu'en m'écoutant vos yeux, vos tristes yeux, Br. V. 1; Je l'attends, cetté mort, et je l'attends sans plainte, T., II. 2. J'aimais, seigneur, j'aimais, je voulais être aimée, Bé, V. 6. Mais vous, seigneur, mais vous, me traitez-vous ainsi? M, II. 6; Je crains presque, je crains qu'un songe ne m'abuse, Veillé-je? Puis-je croire un semblable dessein? Quel dieu, seigneur, quel dieu l' a mis dans votre sein? Vous-même, en ma faveur, vous voulez-vous trahir! Ph., II. 2.

2) Opakovanie toho istého slova na začiatku dvoch alebo niekoľko za sebou nasledujúcich veršov: Maintenant que je l'aime encor plus que jamais, Maintenant que je puis couronner tant d'attraits, Bé., II. 2.; Ni l'ardeur dont tu sais que je l'ai recherchée, Ni déjà sur son front ma couronne attachée, Ni cet asile même où je la fais garder, Ni mon juste courroux n'ont pu t'intimider, Traître! M. III. 1.

3) Opakovanie toho istého slova na rôznych miestach skupiny veršov: Car enfin Rome a-t-elle expliqué ses souhaits? -6 veršov -Rome ne voudra point l'avouer pour Romaine? Rome peut par son choix justifier le mien, -1 verš-Que Rome, avec ses lois, mette dans sa balance -1 verš-Rome sera pour nous. Titus, ouvre les yeux! -3 verše-Rome jugea ta reine en condamnant ses rois -4 verše-Ce que Rome en jugeait ne l' entendis-tu pas? Bé. IV. 4.

Vedľa tejto rétorickej figury, ktorou básnik len zriedka dosahuje skutočných poetických účínov a ktorými jeho sloh sa nijak zvlášť nelíši od slohu súdobej dramatickej literatúry francúzskej, užíva Racine iného druhu opakovania jednotlivých slov, ktorý môžeme pokladať za opravdu osobitý prvok jeho slohového umenia. Sú to prípady, kedy básnik týmto výrazovým prostriedkom znázorňuje vnútorný život svojich postáv. V jeho tragédiách nachádzame skutočne veľmi mnoho miest, kde dômyselným a premysleným opakovaním istého radu výrazných slov vie vystihnúť často složitú psychológiu duševnú. Zaviedlo by nás príliš ďaleko, keby sme sa pokúsili osvetliť túto otázku do všetkých podrobností a keby sme všetky náležité miesta chceli podrobiť slohovému rozboru. Obmedzíme sa na jeden príklad, ktorý zdá sa nám typickým dokladom toho, akých netušených a výstižných poetických účínov vie Racine dosiahnuť výrazovým prostriedkom, ktorého jeho predchodcovia a súčasníci používali len pre veľmi primitívne efekty rétorické.

Miesto, o ktorom sa zmieňujeme, vyskytuje sa v trefom dejstve »Andromachy«. Andromacha, vdova po Hektorovi, je so svojím synčekom Astyanaxom v gréckom zajatí. Grékovia žiadajú, aby im vydala svojho syna. Pyrrhus, kráľ epirský, je ochotný zachrániť ho, ale len s podmienkou, že sa Andromacha stane jeho ženou. Keď jej dôvernica ju prehovára, aby vyhovelá jeho žiadosti, odpovie jej Andromacha touto »tirádou«, kde opakovanie označených slov znázorňuje duševné vzrušenie hrdinky, ktorá ani za cenu, že by tým mohla odvrátiť istú smrť, ktorá hrozí jej synovi, nemôže sa rozhodnúť k tomu, aby sa stala ženou nenávideného Pyrrha a spre-

neverila sa svojmu Hektorovi, milovanému až za hrob horúcou a obdivuplnou láskou.

Dois-je les oublier (ses exploits), s'il ne s'en souvient plus? - Dois-je oublier Hector privé de funérailles, - Et traîné sans honneur autour de nos murailles? - Dois-je oublier mon père à mes pieds renversé, - Ensanglantant l'autel qu'il tenait embrassé? - Songe, songe, Céphise, à cette nuit cruelle - Qui fut pour un peuple une nuit éternelle; - Figure-toi Pyrrhus, les yeux étincelants, - Entrant à la lueur de nos palais brûlants, - Sur tous mes frères morts se faisant un passage, - Et de sang tout couvert, échauffant le carnage: Songe aux cris des vainqueurs, songe aux cris des mourants - Dans la flamme étouffés, sous le fer expirants; Peins-toi dans ces horreurs Andromaque éperdue: Voilà comme Pyrrhus vint s'offrir à ma vue, - Voilà par quels exploits il sut se couronner, - Enfin, voilà l'époux que tu me veux donner. A, III. 8. (Pre ďalšie doklady v. na pr. An. V. IV., Ba. II. 1., At. I. 2.)

Súc predovšetkým nástrojom psychologickej analýzy, je jazyk Racinov do značnej miery povahy abstraktnej. Je prirodzené, že básnik, ktorý sa snažil hlavne o to, aby podal verný obraz ľudského srdca, užíval jazyka, ktorého výrazové možnosti sú čerpané z oblasti, ktorú urobil predmetom svojej literárnej tvorby. U neho slovo nemá ako u romantikov za účel vzbudiť smyslovú sugesciu, ale hovoriť k citu a rozumu. U neho je slovo púhym a presným znakom myšlienky, prostým vedľajších prvkov, ktoré vznášali do svojho výrazu básnici, ktorí pokladali často slovo za symbol, obdarený mocnou evokačnou pôsobivosťou. Tým si vysvetlíme skutočnosť, že Racine vystačil slovníkom v podstate veľmi prostým a že s obľubou používal slov celkom všeobecného rázu, slov, ktoré nevyjadrujú zvláštneho, osobitého odtieňa danej predstavy, ale podávajú len celkový dojem, ktorý daná predstava zanechala v jeho mysli. Tým istým výrazom charakterizuje predstavy najrozmanitejšieho druhu a najmä často označuje totožným slovom takmer stereotypickým spôsobom veci, ktoré patria síce do tejto oblasti predstáv, ale ktoré sú predsa celkom odlišnej povahy. Preto nachádzame u neho, a snáď o mnoho častejšie než u iných klasických spisovateľov, celý rad tých istých spojení slovných, preto jeho sloh, ktorý je tak dokonalým nástrojom psychologickej analýzy, je pomerne chudý, keď ide o to, vystihnúť javy zovňajšej skutočnosti hmotnej.

O tom, že Racine nie je básnikom, obdareným bohatou slovnou invenciou, môžeme sa ľahko presvedčiť, keď si všimneme na príklad toho, akým spôsobom a za akými účelmi používa prídavného mena. Práve tak ako po iných stránkach vyznačuje sa jeho sloh i v tejto príčine veľkou prostotou výrazovou. Obyčajne stačí mu, aby charakterizoval danú vec, jediné, najvyššie dve epiteta. Len raz sme zistili v jeho diele spojenie troch, bezprostredne za sebou nasledujúcich prívlastkov, vo verši: *Cet ennemi barbare, injuste, sanguinaire*, An. III. 6. Aby sme ukázali, ako tým istým slovom označuje bližšie najrôznejšie predstavy, vyvolili sme dve, v jeho diele zvlášť často sa opakujúce prídavné mená a uvádzame vedľa nich jednotlivé substantíva, s ktorými sú spojené.

funeste: spectacle, T. III. 1; état, An. I. 1; M. I. 1, IV. 5, I. II. 5; pitié An. I. 2; langage, An. II. 2; aveuglement, An. II. 2; partage, An. II. 2; douleur, An. III. 3; calme, An. IV. 2; plaisir, An. IV. 3; M. II. 6, Ph. IV. 6; coup, An. IV. 5, E. I. 3; embarras, An. V. 1; lien, Br. III. 4, Ph. V. 1; courroux, Br. IV. 4; jour, Br. V. 3; récit, Bé. I. 4; dessin, Ba. 4, Ph. III. 1; doute, Ba. III. 8, Ph. I. 3; présage, M. I. 1; devoir, M. I. 2; titre, M. I. 3, V. 2; trouble, M. II. 3; appas, M. II. 6; sympathie, M. II. 6; aveu, M. IV. 4, Ph. I. 3; image, A. V. 3, M. IV. 4; main, M. IV. 4; emploi, M. V. 2; artifice, I. I. 1, 2; secret, I. I. 1; effort, I. II. 1; loi, I. III. 4; bord, I. III. 5; race, I. IV. 4; pompe, I. IV. 10; adieux, I. V. 2; signal, I. V. 6; apprêts, Ph. I. 3; moment, Ph. I. 5; nuage, Ph. IV. 2, E. II. 9; avis, Ph. IV. 5, E. III. 1; présent, Ph. IV. 6; bonté, Ph. V. 7; flamme, Ph. V. 7; joug, E. III. 7; vengeance, At. I. 1; amour, At. I. 2; désordre, At. II. 2; inventeur, III. 4; fourbe, At. V. 5.

cruel: absence, T. II. 1; peine, T. II. 1; arrêt, An. I. 4; peuple, An. II. 2; main, An. III. 4, I. II. 1; nuit, An. III. 8; mépris, An. IV. 3; bouche, An. IV. 5; entretiens, Bé. I. 4; siège, Bé. I. 4; fête, Ba. II. 5; soin, Ba. IV. 5, I. II. 2, I. III. 2; amours, M. I. 1; soupçons, M. I. 5, Ph. V. 7; sort, M. II. 6; prix, M. III. 3; refus, M. IV. 1; avantage, M. IV. 4; détour, M. IV. 4; industrie, I. I. 1; dieux, I. II. 2, Ph. IV. 6; souvenir, An. I. 4, I. II. 5; stratagème, I. III. 6; oracle, I. IV. 4; foule, I. IV. 4; lieux, I. IV. 10; adresse, I. V. 1; astre, I. V. 3; envie, Ph. I. 3; yeux, Ph. III. 1, IV. 5; monstres, Ph. III. 5; prison, Ph. IV. 2; image, Ph. V. 6; arrêt, E. I. 3; ennemi, I. III. 4; esprits, E. III. 4; reine, At. I. 2; roi, III. 6; mère, At. IV. 6.

Že Racine užíva prídavných mien väčšinou k tomu, aby nimi bližšie určil predstavy rázu psychologického, nie je tuším treba zvlášť zdôrazňovať. Ale upozorniť je treba na to, že v súhlase s touto slohovou tendenciou podkladá, a snáď o mnoho častejšie než iní súdobí básnici, konkrétnym prídavným menám význam obrazný. Pri tom dochádza u neho niekedy k celkom neobvyklým spojeniam slovným. Uvedieme doklad aspoň pre prídavné meno

noir: forfaits, T. I. 1; injure, T. I. 5; fureur, T. III. 3, An. IV. 6; action Br. IV. 3; préssentiment, Br. V. 1, At. I. 1; offenses, M. III. 1; trahison, M. IV. 4; sacrifice, An. I. 1; destinée, I. V. 6; flamme, Ph. I. 3; amours, Ph. IV. 1; mensonge, Ph. IV. 2; chagrin, E. II. 7.

Racine, ako sme hore poznamenali, vyhýba sa tomu, aby charakterizoval náležitými epitetami zvláštny, osobitý ráz líčených vecí. Vo väčšine prípadov sa spokojuje všeobecným výrazom, neprizerajúcim kú konkrétnej, individuálnej povahe danej veci. I Racine užíva ovšem prídavných mien deskriptívnych, ba možno povedať, že po tejto stránke je jeho sloh o mnoho malebnejší ako sloh iných súdobých básnikov francúzskych. Sú v jeho tragédiách verše, ktoré sa svojou výrazovou sugestívnosťou vyrovnajú veršom najlepších básnikov parnasistických.

Voyez tout l'Héllespont blanchissant sous nos rames, I. I. 5. - Les ronces dégouttantes - Portent de ses cheveux les dépouilles sanglantes, Ph. V. 6. - Elle approche; elle voit l'herbe rouge et fumante, Ph. V. 6. atd.

Vedľa týchto ojedinelých opravdu plastických veršov vyskytuje sa však u Racina mnoho iných veršov, v ktorých básnik naznačuje síce daný obraz prídavným menom skutočne deskriptívnym, ale použité epiteta sa vracajú tak často za podobných okolností, že

môžeme potvrdiť dávno poznanú pravdu, že sloh Racinov nevyniká zvláštnou odtienenosťou výrazu. Na doklad uvedieme prehľad deskriptívnych prídavných mien Racinových.

pompeux appareil, An. I. 1; murs fumants, -An. I. 2; murs embrasés, An. III. 5; palais brûlants, An. III. 8; Troie ardente, An. IV. 5; oeil enflammé, Br. II. 2; reste pâle et sanglant, Bé. I. 4; nuit enflammée, Bé. I. 5; remparts fumants, Bé. II. 2; spectacle sanglant, Ba. II. 5; poignard fumant, Ba. V. 9; main sanglante, Ba. V. 9; Italie fumante, M. III. 1; spectacle pompeux, I. I. 1; sanglante main, I. II. 1; bras ensanglanté, I. II. 1; coeur fumant, I. III. 6; Lesbos enflammée, I. IV. 6; main, de sang toute fumante, I. V. 5; sanglante image, Ph. V. 7; gueule enflammée, Ph. V. 6; sanglante écume. Ph. V. 6.

Z tohoto prehľadu je patrné, že Racine prídavnými menami deskriptívnymi charakterizuje len istý, v podstate veľmi obmedzený rad predstáv a že pri tom používa takmer stereotypicky sa opakujúcich prívlastkov. Bolo by ovšem naprosto nesprávne pokladať túto nepatrnú plastičnosť Racinovoho epitetu za jakýsi nedostatok jeho techniky básnickej: jeho sloh je po tejto stránke úplne v súlade so základnou literárnou tendenciou klasickou, podľa ktorej prostota výrazu je jednou z hlavných podmienok slohovej dokonalosti.

Napriek tomu, že Racinovo prídavné meno sa vyznačuje veľkou výrazovou prostotou, stretávame sa v jeho diele dosť často s prívlastkami, ktoré vo spojení s predchádzajúcim alebo nasledujúcim slovom tvoria antitezu. Je známo, že Corneille a pozdejšie romantikovia — najmä V. Hugo — si ľubovali v tejto slohovej zvláštnosti, ktorá svojou povahou je v rozpore s celkovým rázom básnického výrazu Racinovoho. Ale pozornejším skúmaním tejto veci došli by sme asi k záveru, že Racinova antiteza sa líši v podstate značne od antitezy Corneillovej alebo Hugovej. U Corneilla a V. Huga sú antitezy obyčajne utvorené spojením dvoch protikladných, celkom samostatných predstáv, u Racina je väčšina týchto slohových figúr utvorená spojením dvoch protikladných výrazových prvkov, určujúcich bližšie jedinú predstavu. Skutočnosť, že Racine dosahuje antitetických spojení obyčajne púhym sdružovaním dvoch protikladných výrazov, má za následok, že jeho antitezy sú väčšinou o mnoho jednoduchšie ako antitezy Corneillove alebo Hugove. Keď uvážime tiež, že Racine — ako poznáme z uvedeného prehľadu — používa antitetických spojení slovných zpravidla k tomu, aby nimi charakterizoval predstavy psychologického rázu, môžeme usúdiť, že aj v tejto príčine je jeho sloh v istom súlade s celkovou povahou jeho básnického výrazu.

Racinove antitezy sú obyčajne utvorené buď spojením dvoch protikladných prídavných mien alebo prívlastkom, ktorý je v rozpore s daným substantívom:

jour illustre et douloureux, Bé. I. 3; moment heureux et misérable, M. II. 6; gloire cruelle, Bé. II. 2; l'heureuse cruauté, A. II. 5; fête cruelle, Ba. II. 5; tranquille fureur, Ba. IV. 5; jalouses tendresses, M. I. 1; esclave couronnée, M. I. 3; bonté perfide, M. IV. 2; noble fureur, M. V. 4; soin cruel, I. III. 2; paix sanguinaire, M. III. 1; flamme noire, Ph. I. 3; faveurs meurtrières, Ph. V. 7; charme empoisonneur, At. IV. 3.

Čo sa týka toho, akým spôsobom a v akých funkciách používa Racine slovesa, nemôžeme, až na jednu vec, o ktorej hneď pojednáme, vytknúť žiadnu zvláštnosť, ktorou by sa jeho sloh v tejto príčine odlišoval nejak od súdobého literárneho slohu francúzskeho. Keby sme si povšimnuli bližšie povahy slovesa Racinovho, poznali by sme, že snáď ešte viac ako u jeho prídavného mena prejavuje sa tu ona výrazová »tlúmenosť«, ktorá je jedným z hlavných znakov klasickeho jazyka básnického. Videli by sme, že výraz Racinov, podobne ako sme to poznali pri skúmaní jeho prídavného mena, je obyčajne všeobecného rázu, že nepreniká až ku konkrétnej individualnosti líčených vecí a spokojuje sa len celkovou a niekedy takmer abstraktnou charakterizáciou daných predstáv. V jednom smere je však, zdá sa, sloh Racinov, čo sa týka užívania slovesa, odlišný od slohu súčasných básnikov a javí istú osobitosť výrazovú. Estetická pôsobivosť slovesa Racinovho o mnoho viac ako na voľbe výrazov zakladá sa na voľbe vhodných slovesných tvarov. Premysleným užitím náležitých slovesných tvarov vie Racine nielen oživiť rečový príúd svojich osôb, ale i vystihnúť najrozmanitejšie a najjemnejšie hnutia duševné. Už pred ním nachádzame niekedy tento prvok výrazový, ale nikto z jeho predchodcov a súčasníkov nedosiahol ním vedome tak bohatých a mocných účinov slohových. Obmedzíme sa pre nedostatok miesta na jeden príklad, vybraný z »Bereniky«.

Antiochus, kráľ komagénsky, ide sa rozlúčiť s Berenikou, kráľovnou palestínskou. Päť rokov ju miloval tajnou, nedoznanou láskou; Berenika sa zaslúbila Titovi, cisárovi rímskemu. Bojí sa chvíle, kedy sa očne tvárou v tvár svojej bývalej milienke. Chce jej len oznámiť, že odchádza navždy z Ríma a vracia sa do vlasti. Ale tuší, že nebude môcť teraz, a práve teraz, keď všetky jeho nádeje sa stroskotaly, umlčať v sebe svoje city. Nevie, či by neurobil lepšie, keby odišiel nerozlúčiac sa vôbec s Berenikou. Ale nakoniec predsa zväťazí v ňom túha, aby mohol aspoň ešte raz prehovoriť so ženou, ktorú práve preto, že je pre neho navždy ztratená, miluje teraz viac ako kedy predtým. Aby lepšie znázornil tento složitý duševný boj, použil Racine slovesných tvarov, stylisticky dokresľujúcich výstižne citové utrpenie nešťastného Antiocha, ktoré prez boľastný neklud, mučivé vahanie a pocit hlbokého zúfalstva vyznie nakoniec v slovách melancholickej rezignácie. Uvedieme aspoň druhú polovicu Antiochovho monologu, kde nahromadenie tých istých, vhodne volených slovesných tvarov znázorňuje výrazne vyvrcholenie líčeného duševného vzrušenia, ktoré — ako sme poznámeneali — pozvoľna sa ukludní v pocit odovzdaného odriekania. Zdá sa, že i túto konečnú premenu citového zúfalstva v melancholickú rezignáciu snažil sa básnik stylisticky dokresliť použitím vhodných tvarov slovesných.

Ah! puisqu'il faut partir, *partons* sans lui déplaire. - *Retirons-nous, sortons* et, sans nous découvrir, - *Allons* loin de ses yeux l'oublier ou mourir. - Hé quoi *souffrir* toujours un tourment qu'elle ignore! - *Toujours verser* des pleurs qu'il faut que je devore! - Quoi! même en la perdant *redouter* son courroux! - Belle reine, et pourquoi *vous offenseriez-vous?* *Viens-je* vous demander que vous *quittiez* l'empire; Que vous-m'

aimiez? Hélas! je ne viens que vous dire - Qu' après m'être longtemps flatté que mon rival-Trouverait à ses vœux quelque obstacle fatal, - Aujourd'hui qu'il peut tout, que votre hymen s'avance, - Exemple infortuné d'une longue constance, - Après cinq ans d'amour et d'espoir superflus, - Je pars fidele encore quand je n'espère plus. - Au lieu de s'offenser elle pourra me plaindre. - Quoi qu'il en soit, parlons: c'est assez nous contraindre: - Et que peut craindre, hélas! un amant sans espoir- Qui peut bien se résoudre à ne la jamais voir? Bé. 1. 2.

K trochu iným poznatkom ako k tým, ku ktorým sme dospeli skúmaním prídavného mena a slovesa, dôjdeme rozborom Racinových metafôr. Upozornili sme na to, že jazyk Racinov, pokiaľ sa týka užívania jednotlivých druhov slovných, vyniká veľkou prostotou výrazovou. To isté môžeme povedať o metaforickej složke slohu Racinovho. Ako iní klasikovia užíva tiež Racine metafôr len veľmi zriedka. A pokiaľ ich užíva, volí si obyčajne metafory celkom jednoduché. Najmä sa vyhýba tak zv. metaforám rozvedeným, v ktorých obrazný prvok, znázorňujúci danú predstavu, má po výrazovej stránke prevahu nad vecou, ktorá ním má byť bližšie určená. Zistili sme v jeho diele len jednu metaforu toho druhu, a to v diele mladosti, kde nedospel ešte k onej slohovej prostote, ktorou sa vyznačujú jeho pozdejšie tragédie:

Tous deux feront gémir les peuples tour à tour: - Pareils à ces torrents qui ne durent qu'un jour, - Plus leur cours est borné, plus ils font de ravage, - Et d'horribles dégâts signalent leur passage, T. 15.

Len zriedka nachádzame u Racina metafory, ktorými majú byť znázornené javy konkrétne; básnik užíva metaforického obrazu najčastejšie tam, kde ide mu o to, aby určil bližšie nejakú predstavu abstraktného, psychologického rázu:

D'un voile d'amitié j'ai couvert mon amour, Bé. 1. 2; Un voile d'amitié vous trompa l'un et l'autre - Bé. 1. 4; Je fondais mon bonheur sur les débris des lois. Bé. 1. 2; Et suivait du plaisir la pente trop aisée, Bé. 11. 2; Mon coeur de plus de feux ne se sentit brûler, Bé. 11. 4; Cherchant à colorer leurs dessins sanguinaires, Ba. 11. 1; Ma blessure trop vive aussitôt a saigné, Ph. 1. 3; Quel funeste poison-L'amour a répandu sur toute sa maison? Ph. 111. 5; La discorde en fureur frémit de toutes parts, E. Prol; Mais, plus prompt que l'éclair, le passé nous échappe, E. 11. 3; Ainsi du Dieu vivant la colère étincelle, E. 11. 7; Et du bonheur public la source empoisonnée, E. 111. 4; etc.

Keď sme skúmali otázku, akým spôsobom a za jakými účelmi používa Racine prídavného mena, poznali sme, že niektoré epitetá sa opakujú u neho s takmer stereotypickou pravidelnosťou. K podobnému poznatku dôjdeme i rozborom jeho metafôr. Keby sme na príklad vyhladali z jeho diel metaforické obraty, ktorými znázorňuje moc a utrpenie lásky, hlavný citový prvok svojich tragédií, videli by sme, že užíva tu skoro vždy toho istého alebo podobného výrazu (*feux, flamme, noeuds, joug, etc.*).

To, čo sme hore zistili o povahe metafory Racinovej, mohli by sme zistiť i u iných súdobých klasikov francúzskych. V jednej veci, zdá sa, líši sa však sloh Racinov v tejto príčine od slohu jeho súčasníkov. Upozornili sme na to, že u Racina sa vyskytujú len

zriedka metafory, určujúce bližšie predstavy konkrétne. S obľubou užíva Racine naproti tomu opačného typu metafôr: metafôr, ktorými konkretizuje dané predstavy abstraktné, a to do tej miery, že obrazný prvok tvorí v nich plastický, takmer úplne samostatný obraz vizuálny. Doklady tohoto plastického videnia abstraktných predstáv nachádzame u Racina v tak veľkom množstve, že môžeme uviesť len najcharakteristickejšie príklady:

Vous vous êtes servi de ma funeste main-Pour mettre à votre fils un poignard dans son sein, M. IV. 4; Si leur haine, de Troie oubliant la querelle, - Tournait contre eux le fer qu'ils aiguisent contre elle, I. IV. 1; Le fer que le cruel tient levé sur sa tête, A. III. 8; Je parerai d'un bras les coups de l'autre main, An. VI. 1; Puissent jusques au ciel vos soupirs innocents - Monter comme l'odeur d'un agréable encens, E. I. 2; Vous voyez l'univers prosterné devant vous, E. II. 1; Le ciel même peut-il réparer les ruines-De cet arbre séché jusque dans ses racines, At. I. 1; Je leur semai de fleurs le bord des précipices At. III. 3, etc.

O tom, ako je Racine ovládaný snahou konkretizovať abstraktné predstavy, svedčí i skutočnosť, že s obľubou abstraktné predstavy určuje bližšie jednotlivými čisto konkrétnymi výrazmi:

Leur gloire de si loin n'éblouit point mes yeux, M. IV. 4; L'honneur de vous venger brille seul a vos yeux, I. I. 3; Songez, seigneur, songez, à ces moissons de gloire, I. V. 2; Où semble de son sang reluire la splendeur, At. I. 2; Ainsi du Dieu vivant la colère étincelle, E. II.

Jestli môžeme hovoriť, že Racine, básnik duševna, bol obdarený značným mysľom plastickým, je to predovšetkým pre túto jeho snahu vytvoriť metaforami, názorňujúcimi predstavy abstraktného rázu, obrazy, ktoré by boli priamo viditeľnými, shmotnými transpozíciami myšlienok.

Keď shrneme výsledky týchto drobných pozorovaní, ktorým prisudzujeme čiastočne platnosť len hypotetickú, dôjdeme k záveru, že až do najjemnejších podrobností, je sloh Racinov v harmonickom súlade s celkovou povahou jeho diela. Jeho výrazové prostriedky smerujú k tomu, aby vystihly verným, pravdivým a prostým spôsobom život ľudského srdca, ktorý sledovať do najskrytejších zachvevov bolo hlavným predmetom jeho literárnej tvorby. Ale pri tom, ako sme sa snažili ukázať skúmaním jeho metafôr, bol Racine umelcom, ktorý, keby bol chcel, bol by vedel líčiť hmotnú skutočnosť snáď práve tak výrazne, ako básnici, pre ktorých »zovňajší svet existuje«. Ale tým by sa bol do istej miery spreneveril jak podstate svojho básnického génia, tak i duchu klasickej literatúry francúzskej.

Školské zprávy za rok 1929/30.

I. Učiteľský sbor.

Z m e n y: Zo sboru odišli: Prof. *Rudolf Auerhan*, ktorý bol ustanovený ako zat. správca učiteľského ústavu v Lučenci. Z. prof. *Oldřich Cermák* a s. prof. *Ludevit Horniak*, ktorí vykonávajú vojenskú službu. Prof. *Karel Ulrich*, ktorý bol menovaný defin. prof. na reál. gymnáziu v Místku. Z. prof. *Václav Vrbský*, ktorý bol pridelený reál. gymnáziu Komenského vo Viedni. Ústavom Komenského vo Viedni zostali pridelení: prof. Ph. Dr. *Anna Hájková*, z. prof. *Viktor Kresta* a prof. § 70. Ph. Dr. *Ant. Schroller*.

Do sboru prišli: Z. prof. *Oto Čaha* z reálky v Lounech a z. prof. *K. Zdráhal* z reálky v Táboře.

Behom škol. roku zo sboru odišiel z. prof. *Oto Čaha* 21. X. 1929 na ženský učiteľský ústav v Plzni. — **Behom škol. roku do sboru prišli:** Z. prof. *Jaroslav Pacák* 21. X. 1929 z reál. gymnázia v Plzni. Kandidát prof. *Bohumil Ptáček* bol ustanovený 20. XI. 1929 supl. profesorom. Z. prof. *Matuš Černák* 1. IV. 1930 po vykonaní voj. služby. Kandidát prof. *Prokop Chadim* po vykonaní voj. služby bol ustanovený z. prof. a nastúpil 24. IV. 1930.

Prof. Th. Dr. *Štefan Bezák* bol členom zkuš. komisie pre učiteľov s vyuč. jazykom maďarským, členom disciplinárneho senátu pre Slovensko a viedol správu škôl kongregácie Notre Dame v Bratislave. Prof. *Jan Bršlica*, Ph. Dr. *Stan. Kamarýt*, *Josef Ponocný* a *Ján Zbořil* boli členmi zkušobnej komisie pre učiteľov s vyuč. jazykom slovenským. Do 11. XII. 1929 vyučoval prof. *Josef Ponocný* ako vedl. učiteľ na priemyselnej škole v Bratislave. Prof. *Josef Houdek* učil telocviku na bratislavskej Obchodnej akadémii. — Prof. *Karel Štika* viedol grafické kurzy na škole Obchodnej komory v Bratislave. Prof. Ph. Dr. *Ján Marušíak* bol správcom spoločného internátu stredných škôl bratislavských. Prof. Ph. Dr. *Jan Húsek* bol tajomníkom Národopisnej rady pre Slovensko v Turč. Sv. Martine. Prof. Ph. Dr. *Václav Vážný* bol súkr. docentom na fil. fakulte univ. Komenského, predsedom jazykového odboru Matice Slovenskej v Turč. Sv. Martine, členom vedeckej zkušobnej komisie pre učiteľov škôl stredných v Bratislave a členom slovenského pracovného výboru Štátneho ústavu pre ľudovú pieseň. Prof. Dr. *Stan. Kamarýt* bol členom Kultúrnej komisie mesta Bratislavy.

Stav učiteľského sboru:

1. *Karel Hepner*, riaditeľ. F 6ab₈; 8 hod.
2. *Rudolf Auerhan*, prof. Bol prikázaný ako správca št. učiteľskému ústavu v Lučenci.
3. *Ph. Dr. Josef Bečka*, zat. prof. Do 21. X. 29: Čs 6ab₆, Fr 3a₄, 6a₂, N3a₃, D1₂; 17 hod. Od 21. X. 29: Čs 6ab₆, Fr 3₄, 6a₂, N3₃; 15 hod. Triedny 6a.
4. *Th. Dr. Štefan Bezák*, prof. Nb 1—722 + exh.
5. *Jan Bršlica*, prof. Do 21. X. 29: M5₄, F3ab₆, 7ab₈; 18 hod. Od 21. X. 29. do 31. I. 30: M5ab₈, F3₃, 7ab₈; 19 hod. Správca fyzických sbierok. Od 1. II. 30 na zdravotnej dovolenej.
6. *Ota Čaha*, zat. prof. Do 21. X. 29: M6a₄, 3ab₆. Rýs 2₁, 3ab₄, G6ab₆; 22 hod. Triedny 3a. Dňa 29. X. 29 bol prikázaný na žen. učiteľský ústav v Plzni.
7. *Oldřich Čermák*, zat. prof. mal dovolenú pre konanie voj. povinnosti.
8. *Matuš Černák*, zat. prof. Nastúpil službu 1. IV. 30. D3₂, 5ab₄, 6b₁, Z3₂, 5ab₄, 6ab₄; 18 hod. Triedny 6b od I. IV. 30.
9. *Alois Dolínek*, prof. Do 21. X. 29: Čs 1₆, N1₅, 3b₃, 6ab₄; 18 hod. Triedny 1. tr. Od 21. X. 29: Čs 1₆, N1₅, 5a₂, 6ab₄; 17 hod.
10. *Ph. Dr. Anna Hájková*, prof. § 70. prikázaná službou reálke Komenského vo Viedni.
11. *Josef Houdek*, prof. Do 29. X. 29: T 1-722, Z4a₂; 24 hod. Od 21. X. 29 do 11. XII. 29: T6ab₄, 4a₂, 7ab₁, D2₁, 4a₃, Z2₂, 4ab₄; 21 hod. Od 11. XII. 29 do 1. IV. 30: T4a₂, 6ab₁, 7ab₄, D2₂, 4a₃, 5ab₄, Z2₁, 4ab₄; 25 hod. Od 1. IV. 30: T4a₂, 6ab₁, 7ab₄, D2₂, 4a₃, Z2₂, 4ab₄; 21 hod. Správca telocvičných sbierok. Triedny 4a.
12. *Ph. Dr. Jan Húsek*, prof. Do 21. X. 29: Čs 3ab₈, Fr 4a₄, 6b₃; 15 hod. Triedny 3b. Od 21. X. 29: Čs 3₄, 5b₄, Fr 4a₄, 6b₃; 15 hod. Správca žiackej knižnice.
13. *Prokop Chadim*, zat. prof. Nastúpil 24. IV. 30. M3₃, G3ab₄, M5ab₈, G6ab₆; 21 hod.
14. *Frant. Kadlec*, prof. Čs 2₄, 4a₃, N2₃, 4ab₄; 14 hod. Triedny 2. tr. Správca prof. knižnice.
15. *Ph. Dr. Stanislav Kamarýt*, prof. Do 21. X. 29: Ch 4—613, Ph7ab₄, Z1₂; 19 hod. Od 21. X. 29 do 11. XII. 29: Ch 4—616, Ph7ab₁, 20 hod. Od 11. XII. 29 do 1. IV. 30: Ch 4-616, Ph7ab₁, Z 5ab₄; 24 h. Od 1. IV. 30: Ch 4—616, Ph7ab₄; 20 hod. Od 11. XII. 20. triedny 7b tr. — Správca chem. sbierok.
16. *Viktor Kresta*, zat. prof., prikázaný reálke Komenského vo Viedni.
17. *Ph. Dr. Otakar Levý*, prof. Do 21. X. 29: Čs 4b₃, 5₁, Fr 2₄, 4b₄; 15 hod. Od 21. X. 29: Čs 4b₃, 5a₄, Fr 2₄, 4b₄; 15 hod. Od 21. X. 29 triedny 5a.
18. *Ph. Dr. Ján Marušiak*, prof. Do 21. X. 29: D2₂, 4ab₆,

6ab₄, Z 2, 4b₂, 6ab₄; 20 hod. Od 21. X. 29 snižený úvazok. Od 21. X. 29 do 11. XII. 29: D4b₃, 6ab₄, Z6ab₄, 11 hod. Od 11. XII. 29 do 1. IV. 30: D4b₃, 6ab₄, 7ab₆, Z6ab₄; 17 hod. Od 1. IV. 30: D4b₃, 6a₂, 7ab₆; 11 hod.

19. *Gizela Ormayová*, prof. M2₃, 6b₄, 7ab₁₀, F4ab₄; 21 hod. Do 1. IV. 30 triedna 6b.

20. *Jaroslav Pacák*, zat. prof. Nastúpil 21. X. 29. Od 21. X. 29. do 1. IV. 30: M1₄, 3₃, 6a₆, G6ab₆, R₅ 2₂, 3ab₄; 23 hod. Triedny 3. tr. Od 1. IV. 30: M1₄, 6a₄, F3₃, 7ab₈, R₅ 2₂; 21 hod. Triedny 3. Od 1. II. 30 zástupca správcu fyzikálnych sbierok.

21. *Josef Ponocný*, prof. Do 21. X. 29: D3ab₄, 5₂, 7ab₆, Z3ab₄, 5₂, 18 hod. Od 21. X. 29 do 11. XII. 29: D3₃, 5ab₄, 7ab₆, Z3₂, 5ab₄; 18 hod. Triedny 7b. Správca dejepisných a zemepisných sbierok. Od 11. XII. 29 na zdravotnej dovolenej.

22. *Bohumil Ptáček*, supl. prof. Nastúpil 20. XI. 29. Od 20. XI. 29 do 11. XII. 29: T1ab₄, 2₂, 3ab₄, 4b₂, 5ab₄, D1₂, Z1₂; 21 hod. Od 11. XII. 29 do 1. IV. 30: T1ab₄, 2₂, 3ab₄, 4b₂, 5ab₄, D1₂, 3₂, Z1₂, 3₂; 24 hod. Triedny 1. tr. Od 1. IV. 30: T1ab₄, 2₂, 3ab₄, 4b₂, 5ab₄, D1₂, Z1₂ + hry 21 hod. Triedny 1. tr.

23. *Ph. Dr. Antonín Schroller*, prof. § 70. Bol prikázaný službou reálke Komenského vo Viedni.

24. *Jarmila Špergllová*, prof. Do 21. X. 29: Fr 3b₄, 5₃, 7ab₆, N5₂, 7b₂; 17 hod. Triedna 5. tr. Od 21. X. 29: Fr 5ab₆, 7ab₄, N5b₂, 7b₂; 14 hod. Triedna 5b. Správkyňa knižnice pauperum.

25. *Karel Štíka*, prof. § 70. Do 21. X. 29: K1₄, 4ab₄, 5₃, 6a₂, 7ab₄, M1₄, Kp1₁; 22 hod. Od 21. X. 29: K1ab₈, 4ab₄, 5ab₆, 6a₂, 7ab₄, Kp1₁; 25 hod.

26. *Ph. Dr. Václav Vážný*, docent Komenského univerzity, prof. Mal snižený úvazok na 10 hod. Čs 7ab₈, N7b₂; 10 hod. Triedny 7a.

27. *Jaroslav Votruba*, prof. Mal snižený úvazok na 12 hod. K2₄, 3ab₆, 6b₂; 12 hod. Správca kresliarskych sbierok.

28. *Václav Vrbský*, prof. § 70. Bol prikázaný službou reál. gymnázium Komenského vo Viedni.

29. *Jan Zbořil*, prof. Do 21. X. 29: P 1—7₁₈: 18 hod. Od 21. X. 29: P 1—7₂₀: 20 hod. Správca prírod. sbierok.

30. *Karel Zdráhal*, zat. prof. Do 21. X. 29: M4ab₈, G4ab₆, 5₃, 7ab₄; 21 hod. Od 21. X. 29: M4ab₈, G4ab₆, 5ab₆, 7ab₄; 24 hod. Triedny 4b. Správca geometrických sbierok.

31. *Léon Chollet*, lektor Komenského a Masarykovej univerzity, sml. prof. Fr 6ab₂, 7ab₂; 4 hod.

32. *Anna Dočkalová*. Učila spevu v 1. odd. 2 hod. od 1. XII. 29.

33. *Julius Adamiš*, farár ev. a. v. Nb ev. a. v. a českoobr. (spo- ločne pre všetky bratislavské stred. školy, nižšie triedy) od 1. II. 30.

34. *Rudolf Biringer*, gener. vikár cirkve československé: Nb českoslov. 2 odd. po 2 hod.

35. *Ján Drobný*, farár ev. a v. Nb ev. a v. a česko-brat. (spoločne pre všetky bratisl. stred. školy) do 31. I. 30.

36. *Emil Boleslav Lukáč*, farár ev. a v. Nb ev. a v. a česko-bratské (spoločne pre všetky bratislavské stred. školy vyššie triedy.)

37. *Samuel Müller*, rabín vo Sv. Juri. Nb izrael. orth. spoločne pre bratislavské stredné školy.

František Škubník, školník.

2. Kronika.

Pravidelné vyučovanie sa začalo dňom 3. IX. 1929. Tohoto dňa sa ústav korporatívne zúčastnil privítania maršála Petaina, obháju Verdu. Vo dňoch 23.—26. IX. sa konaly ústné maturitné zkušky za predsedníctva p. zem. škol. inspektora, v. škol. radcu M. Slávika. Z 10 verejných žiakov boli uznaní 5 dospelými väčšinou hlasov a 5 boli reprobovaní na pol roka. Zo 4 externistov 1 bol uznaný dospelým všetkými hlasmi, 1 bol reprobovaný na pol roka, jeden bol reprobovaný na celý rok a jeden na neurčite. Dňa 28. IX. mal ústav školskú oslavu sv. Václava; slávnostnú reč mal prof. Jozef Ponocný; žiaci J. Marjanko (VIb) a O. Moníková (IIIa) zarecitovali vhodné básne; oslava bola ukončená chorálom sv.-václavským a štátnymi hymnami. Dňa 22. X. bola prednáška o T. A. Edisonovi a jeho vynálezu žiarovky. Štátny sviatok bol oslávený 26. X. Slávnostný preslov mal Ph. Dr. J. Húsek; program recitačný obstarali žiaci a žiačky: B. Robová (II. tr.), T. Havlovič (III. tr.), Jozef Marjanko (VIb) a Ján Polák (VIIa). Okrem toho sa žiaci zúčastnili aj verejných osláv št. sviatku. Dňa 31. X. bolo spomenuté ako dňa sporivosti. Dňa 1. XII. bolo spomenuté štátneho sviatku kráľovstva Jugoslavie prednáškami, ktoré mali k žiakom prof. Ph. Dr. Ján Marušiek, Jozef Ponocný, Jozef Houdek a Bohumil Ptáček. Dňa 6. februára bola propagačná prednáška o skautingu. Dňa 11. februára usporiadal p. Romain Alléon pre žiakov francúzske recitáciu. Dňa 17. a 18. II. boly za predsedníctva p. z. škol. insp., v. škol. radcu M. Stolárika maturitné zkušky 6 verejných žiakov a 1 externistu; všetci boli uznaní dospelými väčšinou hlasov. 80. narodeniny p. prez. T. G. Masaryka boly oslávené školskou slávnosťou 7. marca. Telo-cvičňa ústavu bola k tejto oslave ozdobená. Program slávnosti bol tento: 1. Krička: Hymna mládeže. Spev žiakov I. tr., ktorý nacvičila učiteľka spevu, sl. A. Dočkalová. 2. Smes z Dalibora pre klavír a harmonium. Hrali Otakar Šesták (VIIb) a Jaroslav Nový (Vb). 3. M. Braxatoris-Sládkovičov: Tatičkovi Masarykovi. Recitoval Tarzicius Havlovič (III. tr.). 4. Preslov o p. prezidentovi. Ph. Dr. J. Húsek: »O význame p. prezidenta pre mládež«. 5. Čajkovskij: Andante. Hrali Ján Mrňák (VIa) a Jar. Nový (Vb). 6. Toman: T. G. Masarykovi. Recitoval Jozef Marjanko (VIIb). 7. P. Bäch: Prebudenie jari. Klavírné trio. Zahráli J. Mrňák (VIa); Egon Peter (VIIa) a J. Nový (Vb). 8. Preslov p. riaditeľa. 9. Hold žiakov. 10. Hymny. — Dňa 11. marca prednášal žiakom p. v. r. Dr. Lányi o abstinencii.

Dňa 15. marca bola usporiadaná pre žiakov recitácia z literatúry nemeckej p. Alfréda Rittiga, býv. režiséra pražského nemeckého divadla. — Pamiatky zosnulého Al. Jiráska vzpomenuli preslovmi profesori českoslovenčiny a dejepisu a okrem toho bola i tryzna, ktorú usporiadal vzdelávajúci krúžok »Štefánik«. Vo výročie narodenín J. A. Komenského bolo spomenuté jeho mierových snáh.

Dňa 3. V. oslávil vzdel. krúžek »Štefánik« pamiatku Štefánikovu školskou slávnosťou. Dňa 10. mája prof. M. Černák mal k celému ústavu preslov o československo-rumunskej vzájemnosti. Vo dňoch 12. a 13. mája previedol p. z. š. i. F. Malota odbornú inspekciu francúzštiny, nemčiny a dejepisu. — Písomné zkúšky maturitné boli 19.—21. mája 1930. — Vo dňoch 24. a 25. mája bol organizovaný zájazd našich žiakov do Viedne za podpory MŠNO. (O tom viď zprávu v odd. o telesnej výchove.). P. v. šk. r., z. š. i. Matúš Stolárik vykonal dňa 27., 28. a 30. mája odbornú inspekciu matematiky, fyziky a deskr. geometrie. Ústné maturity boli vo dňoch 10.—14. júna za predsedníctva p. riaditeľa reálky žilinskej, Ph. Dr. Václava Vávru. Ku zkúške sa prihlásilo 35 žiakov verejných a 5 externistov. Zo žiakov verejných boli 4 uznaní dospelými s vyznamenaním, 24 dospelými všetkými hlasmi, 5 dospelými väčšinou hlasov, 2 boli reprobovaní na pol roka. Z externistov bol 1 uznaný dospelým všetkými hlasmi, 1 odstúpil a 1 bol reprobovaný na pol roka a 2 na rok. Cena Slovenskej Ligy pre najlepšiu literárnu prácu nemohla byť udelená pre malý záujem. Bude udelená budúci rok. Školský rok bol ukončený 28. júna vzpomienkou na sv. Cyrila a Metodeja a ocenením významu M. Jána Husa; potom boli rozdane vysvedčenia.

Telesná výchova.

Minulý školský rok bolo možné pozorovať zvýšený záujem a značný ruch, lebo telesnej výchove bola venovaná všetka pečlivosť. Do pozdňého podzimu a zase veľmi skoro na jar prevádzaly sa telesné cvičenia na ústavnom dvore, ktorý si žiaci sami srovnali a upravili za hrište. Len za krajne nepriaznivého počasia sa vyučovalo v telocvični. Na hrišti bola pestovaná ľahká atletika, ako rôzne behy, skoky, vrhy, najmä však závodné hry, z ktorých hádzaná a pobíjaná sa tešili veľkej obľube.

Hneď na počiatku roku boli uvedené v život na našom ústave dva športovné oddiely: odbor plavecký a sekcia zimných športov. Vedúci profesor, majúci na mysli moderné zásady školskej telesnej výchovy a hlavne to, že systematicky prevádzané plávanie (nielen kúpanie) je pre organizmus človeka najdôležitejšou telovýchovnou a hygienickou složkou a že zvyšuje telesnú imunitu, zaviedol plávanie, pri ktorom boli nacvičované všetky závodné štyly, skoky, obrátky a pod. Školské plávanie bolo raz týždenne; okrem toho mali žiaci možnosť navštevovať dvakrát týždenne trainings plaveckého odboru Š. K. Bratislava, kde sa im tiež dostalo svedomitej pečlivosti. Cvičenia sa zúčastnilo priemerne týždenne 90 žiakov, hlavne vyšších tried.

Plavecký odbor vystúpil prvý raz samostatne na plaveckých závodoch o putovný pohár mesta Bratislavy dňa 20. okt. 1929 a v silnej konkurencii umiestnil sa prvý; tým získal túto cennú trofej nášmu ústavu. V tejže dobe zúčastnilo sa družstvo podbíjanej závodu o majstrovstvo československých stredných škôl v Bratislave a umiestnilo sa na III. mieste.

Dňa 17. novembra 1929 startovalo pohárové družstvo na plaveckých závodoch nemeckých a maďarských stredných škôl. V tomto boji umiestnilo sa na III. mieste. Konečne družstvo prispelo k víťazstvu plaveckého odboru Š. K. Bratislava, dňa 19. I. 1930.

Sekcia zimných športov. Žiaci vyšších tried už v novembri sami srovnali a upravili hrište pre klzište; zaviedli i svetlo. Tohto-ročná zima však nebola priaznivá týmto cvičeniam. Priemerne bruslilo 80 žiakov. V decembri ustavené bolo družstvo kanadského hockeya a začalo s pilnou prípravou na stredoškolský turnaj, ktorý mal byť sohraný v mesiaci februári 1930. V dobe, keď v Bratislavemeste ľad nevyhovoval, trinovali sme na dosť vzdialenom rybníku v Želežnej studienke. Týchto cvičení sa zúčastnilo priemerne 25 žiakov. Počet tento je snáď na prvý pohľad malý, ale šport ten vyžaduje už dokonalých brusliarov. Dňa 2. marca 1930 boli naši chlapci na II. stredoškolských lyžiarskych závodoch v Kremnici, kde medzi 144 závodníkmi bola naša hliadka na 10 km tretia a získala striebornú plaketku z kremnickej mincovne.

Na jar vstúpil v činnosť ľahkoatletický a footballový odbor, ktorý trinoval na hrišti Š. K. Bratislava, kde láskavosťou klubu mal k dispozícii nielen kabíny k prevliekaniu, ale i sprchy. Raz sa hralo i na hrišti Š. K. Slavia, a síce s maďarským učiteľským ústavom.

Dňa 4. mája zúčastnil sa ľahkoatletický odbor i závodu o Mičurov pohár, ačkoľvek ústav, jak z činnosti jeho je patrné, nevenuje sa výlučne ľahkej atletike a závodnej príprave.

Nesporne veľmi cenným bol zájazd do Viedne. Už na počiatku apríla bol pozvaný náš ústav výborom III. študentského dňa telocviku, športu a hier k účasti, aby svojimi žiakmi obohatil a zpestril program tejto slávnosti. Študentský deň bol usporiadaný strednými školami spolku »Komenský« vo Viedni dňa 25. mája 1930. Už deň predtým vyšla päťdesiatčlenná výprava študentov a profesorov, aby pri tejto príležitosti prehliadla si Viedeň a jej pamätnosti. V nedeľu potom, dňa 25. mája, na stadione v X. okrese po vzorne prevedenom nástupe 700 žiakov a žiačiek, ktorý zahájili naši chlapci vo vkusných bieločervených dresoch so znakom Slovenska pod vedením vodcu výpravy prof. Houdka, bola slávnosť zahájená. Veľmi dojemná bola chvíľa, keď hudba hrala na pôde cudzieho štátu naše hymny. Potom nasledovala štafeta 4×100 y; umiestnili sme sa na III. mieste. Ďalej došlo k priateľskému footballovému zápasu Bratislava—Viedeň, ktorý sohrali žiaci bratislavskej reálky so strednými školami »Komenského« a zvíťazili 1:0. Zápas skoro rovnocenných súperov bol sledovaný s veľkým záujmom a ukázal všestrannosť dnešnej školskej telesnej výchovy.

Dňa 14. júna sa zúčastnil ľahkoatletický odbor závodov v Skalici. Získal 36 bodov a umiestnil sa ako druhý. Dňa 23. VI. bol sohraný volley-ballový zápas RG. Viedeň proti nášmu ústavu. Zvítali sme v pomere 2:1.

Ku koncu niekoľko slov o školských hrách. Žiaci vyšších tried hrali príležitostne, čo sa dobre osvedčilo vzhľadom k veľkému počtu prespolných žiakov, ktorí sú viazaní odchodom vlakov z Bratislavy. Hry sa konaly buď na školskom hrišti alebo na hrišti Š. K. Bratislava. Žiaci nižších tried hrali pravidelne v pondelok a v sobotu tiež na tomže hrišti.

Športu a telesnej výchovy, ktorú nebudeme hlásať na reálne slovom, ale ju i skutkom prevádzať s opravdovosťou a láskou, pre budúci rok mnoho zdaru!

Pri umeleckej výchove žiactva

celého ústavu sa usilovali obidvaja profesori kreslenia, aby v daných im možnostiach a časovom obmedzení vysvetlili žiakom technickú stránku umenia — techniky maliarske, grafické i sochárske, pokiaľ bolo možné i s ukázkami postupu práce, tak i dôležité zjavy umelecké, hlavne tie, ktoré so sebou prinášajú časové udalosti v dobe šk. roku. Tak pôsobili kratšími výkladmi v hodinách kreslenia, hlavne ovšem vo vyšších triedach. So žiactvom ústavu prehládli výstavu Spolku Slovenských Umelcov v Bratislave — v apríli 1930. — a výstavu čínskeho umenia v Bratislave, poriadajú v mesiaci máji 1930, kde niektorým triedam podal veľmi pekný výklad — česky — čínsky umelec, pán Wang Šo Ling, ak o technikách — čínska paleta, čínske techniky kresliace, materiál, hodváb pre maľbu — atď.

Rovnako vysvetľovali našim žiakom obidvaja profesori kreslenia i techniky umelecko-priemyselné — maľbu na sklě, výšivky atď. — hlavne ich vzťahy k slovenskému ľudovému umeniu i k modernému umeniu.

Okrem toho i pred návštevou filmu Matice Slovenskej »Po horách po dolách« (VI. Plicku) bol žiakom vysvetlený význam ľudového umenia na Slovensku, jeho stránka umelecká i nacionálna, vplyvy mestskej kultúry v ňom i osobitné zjavy ľudovej výtvarnej kultúry pastierskej a sedliackej.

Vzdelávajúci krúžek »M. R. Štefánik«.

Vzdelávajúci krúžek študentov nášho ústavu, »M. R. Štefánik«, po jednoročnej prestávke obnovil v tomto škol. roku opäť svoju činnosť. Ukolom krúžku bolo vzbudiť záujem o dôležité otázky študentské, spoločenské i umelecké a poskytnúť všetkým študentom nášho ústavu príležitosť podebatovať si o nich.

Činnosť krúžku bola zahájená 27. novembra 1929. Bol zvolený výbor, ktorého predsedom bol Kiššik (VIa). Tento výbor bol dňa 26. februára 1930 vystriedaný novým, v čele ktorého bol V. Němec (VIb). Krúžek poriadal pravidelné schôdze každú stredu. Prô-

gramom schôdzi boly prednášky odborné, recitácie básní i dobrých próz, debaty o rôznych problémoch študentských a hudobné čísla na klavír i na husle. V krúžku recitovali žiaci i svoje vlastné práce, básne i prózy a vypravovali záujímavé momentky zo svojho života.

Mimo tieto pravidelné schôdze usporiadal krúžek 6. marca slávnostnú schôdzu na oslavu 80. narodenín pána prezidenta s bohatým programom. Dňa 12. marca oslávil krúžek smútočnou schôdzou pamiatku Al. Jiráska. Dňa 3. mája usporiadal smútočnú tryznu za gen. M. R. Stefánika pre všetkých žiakov v telocvični ústavu.

Schôdzi bolo v celku 20, za priemernej účasti 20—25 členov.

Krúžek spravuje i základinu Slovenskej Ligy, 500 Kč, uloženú u Slovenskej banky. Tohoto roku cena nebola udelená, ale bolo usnesené udeliť budúci rok cenu dvojnásobnú.

V ý l e t y a v y c h á d z k y.

Dňa 12. júna bola Va a VIa na Devíne. Dňa 13. júna boly triedy I., Vb a VIb v Medených Hámroch a na Pajštúne. Žiaci navštívili členskú výstavu Spolku Slovenských Umelcov, výstavu umeleckých remesiel a výstavu čínskeho umenia. Okrem toho bolo 8 vychádziek prírodopisných a 3 do priemyselných závodov.

3. S b i e r k y u č e b n ý c h p o m ô c o k.

Príjem školského fondu pre rok 1929/30 bol: zvyšok z roku 1928/29 Kč 14.35, za duplikáty Kč 420.—, príspevkov od žiakov Kč 9615.—. Celkom Kč 10.183.35.

Stav sbierok:

Profesorská knižovňa: stav 1929 984 č., prírastok 49, stav 1930 1033 č. Výdaj Kč 2455.—.

Žiakovská knižovňa: stav 1929 1186 č., prírastok 100 č., stav 1930 1286 č. Výdaj Kč 1685.—.

Fyzika: stav 1929 630 č., prírastok 3, stav 1930 633 č. Výdaj Kč 2040.—.

Prírodopis: stav 1929 1371 č., prírastok 102 č., stav 1930 1473 č. Výdaj Kč 980.30.

Chemia: stav 1929 865 č., prírastok 15 č., stav 1930 880. Výdaj Kč 980.15.

Dejepis a zemepis: stav 1929 1122 č., prírastok 3 č., stav 1930 1125 č. Výdaj Kč 491.—.

Matematika a deskř. geometria: stav 1929 159 č., prírastok 7, podľa výn. ref. MŠNO. vylúčené boly 2 č., stav 1930 164 č. Výdaj Kč 487.—.

Kreslenie: stav 1929 308 č., prírastok 5, stav 1930 313 č. Výdaj Kč 571.—.

Sbierka herného a telocvičného náradia: stav 1929 77 č., prírastok 2, stav 1930 79 č. Výdaj herného fondu Kč 2007.10.

4. Stipendiá.

Štipendiá mali:

1. Z prebytkov pokút dôchodkových: Aleš Bohuslav I., Kč 500.—, Miloslav Pekař II., Kč 500.—.

2. Zo štipendia Jána Pálffyho: Štefan Klúčik III., Ján Alena IVa, Koloman Batla Va, Augustín Šteffek Vb, Karol Kiššik VIa, František Macháček VIIa, Ján Polák VIIb, po Kč 700.—.

3. Podpory zo »Zahradníkovho fondu« pre synkov železničiarov: Alojz Budějovský III., Kč 150.—, Alfréd Passinger III., Kč 350.—, Jaroslav Puchta III., Kč 300.—, Ervín Peschl VIb, Kč 300.—, František Obdržálek VIb, Kč 200.—, Otakar Šesták VIIb, Kč 200.—.

4. Podpora ministerstva financií: Alfréd Rzehak VIIb, 3400 Kč.

5. Krajinské štipendiá slovenské: Ludevít Bachratý III., Kč 3000.—, Imrich Tomaškovič III., Kč 1500.—, Miloslav Zbořil VIIb, Kč 1000.—, Frant. Macháček VIIa, Kč 750.—.

Spolok pre podporovanie nemajetných žiakov čs. št. reálky v Bratislave.

Predsedom je pán Kl. Florián, riaditeľ Českej priemyselnej a hospod. banky, miestopredsedom pán Karel Hepner, riaditeľ št. reálky, jednatelom J. Šperglóva a pokladníkom prof. Josef Ponocný.

Stav majetku dňa 30. júna 1928: Kč 11.100, 6% IV. št. pôžičky, Kč 17.100 IV½% št. pôžičky a Kč 16.000 4% pôžičky mesta Bratislavy.

Príjmy a výdavky do 30. júna 1930:

Pr í j m y:	V ý d a v k y:
Z výnosu zákl. imania Kč 2075'50	Ošatenie Kč 3235.—
Príspevky členov „ 1590'—	Knižnica pauperum „ 1446'—
Z podnikov žiakovských „ 450'—	Peňažné podpory „ 230'—
Dary priem. záv. a bank „ 4500'—	Adm. výlohy „ 217'90
Úroky z výdaj. imania „ 151'40	

V peňažných ústavoch a v pošt. šekovom úrade bolo uložené Kč 9867.25; hotovosť Kč 51.55.

Bohužiaľ, lúči sa v tomto roku spolok so svojim predsedom, pánom riad. K. Floriánom, ktorý odchádza do Prahy. Nášmu predsedovi je spolok vďačný za veľké podpory, ktoré sám každý rok spolku dával, i za prímluvu u rôznych priemyslových podnikov. Tým sa zaslúžil, že bolo možno vymeniť uhor. válečné pôžičky na IV. št. pôžičku, ktorá tvorí najväčšiu časť nášho základného imania. Za túto ušľachtilú priazeň mu vzdáva spolok svoju najsrdečnejšiu vďaku.

Výbor spolku ďakuje všetkým priaznivcom i členom spolku a prosí ich o priazeň i v budúcom roku.

Vedľa spolku jestvuje šesť fondov pre podporu žiakov z doby maď. št. reálky, ktorých účel musí byť prispôbený novým štátnym pomerom. Majetok týchto fondov činí Kč 2732.30 vkladov, 4200 Kč vo IV. št. pôžičke a 4900 Kč uhor. predválečnej renty.

5. Štatistický prehľad žiakov.

	T r i e d a											Spolu
	I	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IV	Va	Vb	VIa	VIb	VII	
<i>a) Počet:</i>												
Na konci škol. r 1928/29	28 ¹	27	20	30	31	42	33	37	29	28	33	338 ¹
	I	II	III	IVa	IVb	Va	Vb	VIa	VIb	VIIa	VIIb	
Na počiatku šk. r. 1929/30	46	24	49	28	28	23	26	31	31	24	22	332
V škol. roku pristúpili	2	—	—	—	—	—	1	—	1 ¹	—	—	4 ¹
Súhrnóm prijatých	48	24	49	28	28	23	27	31	32 ¹	24	22	336 ¹
Tunajší, ktorí opakujú	4	4	9	6	1	10	10	9	4	1	—	58
Cudzí, ktorí postúpili	44	2	2	2(1)	(3)	2	2	1	4	1	1	64
Cudzí, ktorí opakujú	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	3
V škol. roku vystúpili	3	1	2	—	1	4	4	1	2	1	—	19
Na konci škol. r. 1929/30	45	23	47	28	27	19	23	30	30 ¹	23	22	317 ¹
<i>b) Rodisko:</i>												
Bratislava	4	—	3	—	4	2	2	5	1	1	1	23
Slovensko	18	13	22	16	10	10	9	16	13	10	6	143
Čechy	12	5	9	6	4	2	4	4	4	6	4	60
Zem. Moravskosliezská	3	4	3	1	5	3	—	1	4	1	3	28
Podkarpatská Rus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cudzina	8	1	10	5	4	2	8	4	8 ¹	5	8	63 ¹
<i>c) Bydlisko:</i>												
Bratislava u rodičov	24	11	21	10	14	6	12	16	17 ¹	15	12	158 ¹
Bratislava u odp. dozorcov	4	2	10	5	1	4	4	7	7	5	4	53
Vlakom prichodia	17	10	16	13	12	9	7	7	6	3	6	106
<i>d) Štátna príslušnosť:</i>												
RČS.	42	23	46	27	27	19	23	30	30 ¹	22	22	311 ¹
Cudzina SHS	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	4
„ SSSR	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
„ Nemecko	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>e) Materinská reč:</i>												
Československá	44	21	43	28	25	18	23	30	30 ¹	22	22	306 ¹
Nemecká	1	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	6
Maďarská	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	3
Ruská	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
<i>f) Náboženstvo:</i>												
Katolíci rím.	32	19	33	18	18	16	21	23	19	14	12	225
Československé vyznanie	2	2	—	4	3	—	1	2	1	1	2	18
Evanjelické a. v.	4	—	6	2	—	—	1	2	4 ¹	3	3	25 ¹
Baptisti	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Evanjelické č. b.	1	—	2	1	1	—	—	1	2	1	—	9
Pravoslavní	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3
Bez vyznania	4	1	4	1	5	2	—	1	2	3	3	26
Izraeliti	2	—	2	1	—	1	—	1	1	—	2	10
<i>g) Vek žiakov:</i>												
Narodení 1906	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
„ 1907	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ 1908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
„ 1909	—	—	—	—	—	—	2	2	—	3	1	8
„ 1910	—	—	—	1	1	2	—	2	2	2	6	16

		T r i e d a										Spolu	
		I	II	III	IVa	IVb	Va	Vb	VIa	VIb	VIIa		VIIb
Narodení	1911	—	—	—	1	—	1	1	8	3	4	3	21
"	1912	—	—	2	4	—	4	5	7	6	8	6	42
"	1913	—	—	5	2	6	8	4	6	10 ¹	5	3	49 ¹
"	1914	—	—	7	9	12	4	7	5	8	1	1	54
"	1915	3	3	11	9	6	—	4	—	—	—	—	36
"	1916	4	6	18	2	2	—	—	—	—	—	—	32
"	1917	14	14	4	—	—	—	—	—	—	—	—	32
"	1918	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
"	1919	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
<i>h) Nepovinné predmety:</i>													
Spev		23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
Cvičenia chemické		—	—	—	—	—	6	6	—	—	—	—	12
<i>i) Platy žiakov:</i>													
200 Kč platilo v I. behu		16	6	12	10	5	15	6	10	9	1	1	91
100 " " v I. "		—	—	3	1	1	1	—	1	—	—	2	9
200 " " v II. "		8	7	14	13	8	9	10	11	9	6	7	101
100 " " v II. "		1	—	3	—	—	—	—	1	3	—	1	9
V I. behu v celku		3200	1200	2700	2100	1100	3100	1200	2100	1800	200	400	19100
V II. " v		1700	1400	3100	2600	1600	1800	2000	2300	2100	1200	1500	21300
Oslobodení v I. behu		31	18	32	17	22	5	19	19	22	23	19	227
" " v II. "		36	16	30	15	19	10	13	18	19	18	14	208
Taxy prijímajúce		880	60	40	40	60	60	40	40	80	20	20	1280
Príspevky na pomôcky		960	480	540	560	560	440	520	580	640	460	420	6580
Taxy za duplikáty		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	420
Príspevky na herný fond		144	72	147	84	84	69	81	93	96	72	66	1008
<i>j) Klasifikácia:</i>													
		I	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IV	Va	Vb	VIa	VIb	VII	
1. Dodatok za školský rok 1928/29:													
Pri zkuške opravnej neobstáli		—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	3
Pri zkuške opravnej obstáli		—	3	3	7	3	5	6	4	5	3	9	48
Ku zkuške opravnej neprišli		1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Celkový výsledok 1928/29													
Výborne spôsobilí		6	4	4	3	2	2	2	5	1	1	4	34
Spôsobilí		13	18	13	21	22	26	18	20	22	20	29	222
Nespôsobilí		9	5	3	6	7	13	13	12	6	6	—	80
Neklasifikovani		0 ¹	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2 ¹
2. Koncom školského roku 1929/30:													
Výborne spôsobilí		13	3	5	1	2	1	4	3	5	2	2	41
Spôsobilí		29	10	29	14	13	10	13	16	21	13	18	186
Nespôsobilí		2	2	3	6	2	4	2	4	—	3	1	29
Opravné zkušky povolené		1	8	9	7	10	4	3	6	4	4	1	57
Neklasifikovani		—	—	1	—	—	—	1	1	0 ¹	1	—	4 ¹
Dodatočné zk. povolené		—	—	—	—	—	—	—	—	0 ¹	—	—	0 ¹

6. Soznam žiakov.

Žiaci hviezdíčkou označení sú výborue spôsobilí. — Žiaci v zátvorkách vystúpili v školskom roku. — B.= Bratislava. Bydlisko rodičov sa neudáva, keď sa shoduje s rodom žiaka.

I. trieda.

1. Viliam Ambra, Gajary, B. 2. *Jindřich Baderle, Pardubice, (Č.) 3. Viliam Bánocaj, Budapešť, Sv. Jur. 4. František Baričič, Farná. 5. Viktor Bednarič, Račištorf. 6. Aleš Boleslav, Uh. Hradište, (Morava), B. 7. Augustin Deršák, Bělohrad, (Čechy), B. 8. Joz. Dobřecký, Štěpánov, (Morava), B. 9. Ladislav Dörögi, Podbrehy-Lehotka, Vyhne. 10. Emil Feldmann, Trutnov, (Čechy), B. 11. Karol Hezký, Vrchlabí, B. 12. Ján Hofštetter, B. 13. Viliam Hrdlička, Račištorf. 14. František Janda, Pardubice, (Čechy), B. 15. *Ján Jánošík, Ivánka. 16. *Miroslav Joachim, Praha, (Čechy), B. 17. *Miroslav Klička, Banjaluka, (SHS), Nitra. 18. Ján Konečný, Viedeň, (Rakúsko), B. 19. Bohuslav Křížko, B. 20. *Karol LACKOVIČ, B. 21. *Pavel Leffler, Senec. 22. Václav Leška, Vajnory. 23. Rudolf Liška, Lubno, (Rakúsko), B. 24. Vít Málík, Wheeling, W. Va. (USA.), Bučany. 25. *Bedřich Matzinger, Urmince, B. 26. Leopold Morávek, Lozorno. 27. *Vlastimil Napravil, Praha B. 28. Ján Nosek, Tešice, B. 29. Richard Paulay, Rejno, (Nemecoko), B. 30. [Karol Poslušný, Viedeň, (Rakúsko), B.] 31. Karol Schrig, Viedeň, (Rakúsko), B. 32. František Schreier, Stupava. 33. Arnošt Schulte, Udvarnok, Merašice. 34. Rostislav Sovík, Praha, B. 35. Tibor Sulovský, Trenčín, B. 36. *Arnošt Suske, Praha, B. 37. *Viliam Stoviček, Račištorf. 38. Imrich Šotník, B. Vajnory. 39. František Turner, Devínska Nová Ves. 40. *Karol Valečka, Praha, B. 41. Ján Valent, Lozorno. 42. [Julius Verčík, Žilina, B.] 43. *Jiřina Veselá, V. Bakov n. Jizerou, B. 44. Viliam Vrabel, Hody. 45. [Anton Werber, Karlova Ves.] 46. Pavel Zachara, Rybky, B. 47. *Miroslav Nedvěd, Hřivčice, (Č.) 48. Friedrich Lévy, Viedeň, B.

II. trieda.

1. František Albert, České Křídlovce, B. 2. Ján Hapala, Szcakowa (Poľsko), B. 3. Katarina Havlová, Dev. Nová Ves. 4. Otto Höfer, Čes. Budějovice, B. 5. Adolf Houdek, Hodolany, Račištorf. 6. Margita Hrozková, Nagymagyar, Pily. 7. Zoltán Hrušovský, Surany, B. 8. Jozef Kemeneš, Majcichov, Ivánka pri Dunaji. 9. *František Kišík, Kúty, B. 10. Ján Konček, Krakov (Poľsko), Račištorf. 11. Maria Kúsová, Kráľovské Vinohrady, B. 12. Anton Mader, Pajštún, Senec. 13. *Vladimír Machaňkov, Serkuti (SSSR), Gessayovo. 14. Miroslav Matátko, Nová Paka, B. 15. Alexander Máfuš, Račištorf. 16. [Miloslav Pekař, Třeboň, B.] 17. Karol Pláteník, Žilina, Čeklis. 18. Bohuslava Robová, Příbram, B. 19. Odo Rössel, Pola (Italia), B. 20. *Jozef Slezák,

Chylice, B. 21. Štefan Sloboda, Zohor, Stupava. 22. Bedrich Vaněk, Viedeň (Rakúsko), B. 23. Karol Zlámal, Dluhonice, Senec. 24. Karol Veverka, Praha, Giurgiu (Rumunsko)

III. trieda.

1. *Ludevít Bachratý, Trnava, Račištorf. 2. František Baják, Podvysoká, B. 3. Antonín Balík, Praha, B. 4. Alexander Bánovský, Budapešť (Maďarsko), Modrý Kameň. 5. Karol Boško, Čeklís. 6. Alojz Budějovský, Viedeň (Rakúsko), B. 7. František Čík, Čeklís. 8. Stanislav Čík, Račištorf. 9. Vincenc Dotter, Veľký Diosek, Malý Diosek. 10. Otto Eckhardt, B, Pl. Sv. Peter. 11. Viliam Fray, Vásarút, Malacky. 12. Alžbeta Gumbírová, Modra, Fúgelka. 13. Ján Gužik, Wendling (Rakúsko), B. 14. Tarcízus Havlovič, Račištorf. 15. Ladislav Hollý, Vel. Leváre. 16. Edita Holzová, Osiek, B. 17. Pavel Horváth, Horné Zelenice, Gessayovo. 18. Karol Hrčko, Pezinok, B. 19. Gejza Jablonský, Horka nad Váhom. 20. Jaroslav Kára, Praha, B. 21. Jozef Karlovský, Malá Vieska, Senec. 22. Julius Kleskeň, Malá Vieska, M. Hajmáš. 23. *Štefan Klúčik, Trlinok. 24. Jana Kořínková, Spittal na Dráve, (Rakúsko), B. 25. Rufus Krampfl, Račištorf. 26. Jaroslav Krejčí, Vamberk (Čechy), B. 27. Pavel Križan, Kysáč (SHS), Karva. 28. Jindřich Kužel, Praha (Čechy), B. 29. Anton Lednár, Račištorf. 30. Bernard Lednár, Račištorf. 31. Alfonz Lošonský, Trnava. M. Brestovany. 32. Karol Luhan, Jiřičná u Sušice (Č), B. 33. Ondrej Lúža, B, Ivanka pri D. 34. Rudolf Ed. Machota, Irbit (SSSR), B. 35. *Olga Moníková, Česká Třebová (Č), B. 36. *Jaroslav Nosek, Brno (M), B. 37. [Robert Nespala, Milvaukee, Hochštetno.] 38. Karol Novotný, Viedeň (Rakúsko), B. 39. Alfred Passinger, Liběchov (Č), B. 40. Jaroslav Puchta, Viedeň (Rakúsko), B. 41. František Rábský, Chodová u Sušice (Č), Čeklís. 42. Ladislav Reichsfeld, Vrbovce, Petržalka. 43. Jozef Ryba, Škvrňany u Plzně (Č), B. 44. Jiří Smetana, Litovel (M), B. 45. [Jozef Stražan, Prievidza, B.] 46. Karol Tittbach, B. 47. Imrich Tomaškovič, Sv. Jur. 48. Jozef Veselý, Emaus (USA), Velké Šenkvice. 49. Erich Waldsberger, Brno (M), B.

IVa. trieda.

1. *Ján Alena, Velké Leváre. 2. Štefan Baláz, Velké Leváre. 3. Tibor Bedáč, Sádecké. 4. Vojtech Bednarič, Račištorf. 5. Oliver Belaj, Vajnory. 6. Michal Berger, Zlaté Moravce, B. 7. Eugen Čerňanský, Čáry, Senec. 8. Pavel Dvořáček, Eichgraben (Rakúsko), B. 9. Ján Fabián, Handlová, B. 10. Oskar Fabian, Viedeň (Rakúsko), B. 11. Karol Gál, Hrádek, Dojč. 12. Jozef Hladík, Dolní Sytová (Č), B. 13. Anton Holly, Stupava, Pustý Fedýmeš. 14. Ján Houdek, Olomouc-Bělídlo M., B. 15. Rajmund Jaslovský, Hamilton Ohio (USA.), Vajnory. 16. Bedrich Klačko, Vlkovec (Č), B. 17. Fran-

tišek Klouček, Vamberk (Č.), B. 18. Karol Klusáček, Šala. 19. Jozef Konrád, Ivánka pri Duňaji. 20. Jaroslav Koreň, Vavrišov, Čeklis. 21. Vilém Kořínek, Špital n. R. (Rakúsko), B. 22. Václav Kosař, Zvorník (Jugoslavia), B. 23. Ján Královský, Hložany (Jugoslavia), Alžbetín Dvor. 24. Ján Kužel, Duchcov (Č.), B. 25. Alojz Ludvíg, Dev. Nová Ves, 26. Václav Pátek, Praha, B. 27. Emil Synak, Siladice, Gessayovo. 28. Otto Wágner, Vrútky.

IVb. trieda.

1. Pavel Brna, Petrovac (Jugoslavia), Takšoň. 2. Ludevít Hrdlička, Račištorf. 3. František Lackovič, Svätý, Jur. [4. Jozef Nižňanský, Unín, Brodské.] 5. *Slavoj Pacák, Kršak (Jugoslavia), B. 6. Aladár Párik, B. 7. Aladár Patsch, Piargy, Biskupice pri Dun. 8. Karel Ponocný, Mladá Boleslav (Č), B. 9. Alfons Procházka, Rošindol, B. 10. Alojz Putna, Gross Aigen (Rakúsko), Senec. 11. Oldrich Rolenc, Brno (M), B. 12. Vladimír Rolenc, Brno, (M.), B. 13. Ladislav Rozsypal, N. Kdyně, (Č.), B. 14. Rudolf Souček, Veselí n. Moravou, B. 15. *Václav Staněk, Plzeň (Č.), B. 16. Karol Strapák, Pezínok, Suchá n. Parnou. 17. Lubomír Svoboda, Metylovice, Hviezdoslavov. 18. Ján Szabó, Zvolen, Devínska Nová Ves. 19. Julius Szabó, B. Petržalka. 20. Štefan Šimek, Velké Leváre. 21. Evarist Tirberger, Pola (Italia), B. 22. Drahomíra Tichá, Chvalčova Lhota (M.), B. 23. Ján Valo, Psáre, Zohor. 24. Ludevít Váradi, Račištorf. 25. František Vavrovich, B. 26. Bedrich Viktorin, B. 27. Joachim Vincek, Kuchyňa. 28. Jozef Vylefal, Sendražice (Č.), B.

Va. trieda.

1. [Helena Bártová, Modra, B.] 2. Koloman Batla, Linč, Dolná Krupa. 3. Mečislav Bek, Olomouc (M.), B. 4. Viliam Čiho, B. 5. Julius Deák, B. 6. [Ján Dušanič, Báhoň.] 7. Arnošt Fleischhacker, Cífer. 8. Emil Fusek, Val. Klobouky (M.), Trnava. 9. Karol Görcs, Račištorf, Senec. 10. František Habarta, Viedeň, B. 11. Dezider Heveš, Potvorice. 12. František Hňup, Hranice (M.), B. 13. Ján Jablonický, Veľ. Brestovany. 14. [Štefan Jurčík, Sv. Jur.] 15. Ladislav Kemeneš, Majcichov, Ivánka. 16. *Jozef Kohut, Hrubý Šúr, Račištorf. 17. Leopold Kolísek, Immendorf (Rakúsko), Veľ. Máňa. 18. Emil Kopernický, Trnava, Čeklis. 19. Ludevít Krampf, Račištorf. 20. [Viliam Magula, Rajka (Maďarsko), Ivánka.] 21. Ladislav Mišík, Ivánka. 22. František Müller, Hlavečník, Jince (Č.), 23. *Jaroslav Nový, Hrádek (Č.), B.

Vb. trieda.

1. Jozef Chmura, Kubachy. 2. Jaromír Kratochvíl, Nymburk, B. 3. [Rajmund Lobpreis, Vajnory.] 4. Jaroslav Maršálek, Berlín, (Nemecko), B. 5. Gustav Oravec, B. 6. Valentín Orlický, New York (USA.), Igram. 7. Vladimír Perdek, Vavrišovo, Čeklis. 8. [Karol

Plachý, Viedeň (Rakúsko), B.] 9. [Karol Plch, Sarajevo (Jugoslavia), B.] 10. Rudolf Plch, Sarajevo (Jugoslavia), B. 11. Jozef Pochman, Viedeň (Rakúsko), B. 12. Rudolf Polakovič, Račištorf. 13. Štefan Popovič, Pudmerice. 14. Ivan Rehák, Čadca. 15. *Ján Rob, Příbram, B. 16. Juraj Schick, Budapešť (Maďarsko), Vráble. 17. [Imrich Slovák, B., Cífer.] 18. *Sergěj Šimon, Kijev (SSSR.), B. 19. Cyril Šlechta, Tábor, Sv. Jur. 20. Štefan Šťastný, Zohor. 21. *Augustin Šteffek, Hochštetno. 22. Koloman Štefunko, B. 23. Vendelín Valent, Zohor. 24. *Vladimír Vrzal, Praha, B. 25. Emil Wunsch, Srebrenica (Jugoslavia), B. 26. Ján Zvozil, Račištorf. 27. Vojtech Dovín, Viedeň (Rakúsko), B.

Vla. trieda.

1. Florián Bednarič, Račištorf. 2. Bohumil Brožík, Jince, Nové Mesto nad Váhom. 3. Ján Dušek, Budapešť (Maďarsko), B. 4. Jozef Flessner, D. Wagram (Rakúsko), B. 5. *Pavel Gál, B. 6. Rudolf Gregorička, B. 7. Ladislav Grünbaum, Sv. Kríž nad Váhom, Nové Mesto nad Váhom. 8. Ferdinand Hanzlík, Mošon (Maďarsko), B. 9. Karol Hatvány, B. 10. Alojz Herchl, Rožindol. 11. Michal Hrdlička, Račištorf. 12. Jozef Hrušovský, Malé Brestovany. 13. Arnošt Janeček, Uh. Ostroh, B. 14. Pavel Jeruš, Zvolen, B. 15. Frant. Kadlečík, Ivánka pri Dunaji, Farná. 16. *Frant. Karpát, Nitra, B. 17. *Jozef Karpát, Nitra, B. 18. Jaroslav Kasal, Praha, B. 19. [Viktor Khandl, Račištorf.] 20. Karol Kiššík, Kúty, B. 21. Jozef Koreň, Vavrišov, Čeklis. 22. Gustav Košírel, B. 23. Jan Kouřimský, Tolmín (Italia), B. 24. Koloman Kovačič, Horná Krupa. 25. Julius Lisek, Nové Zámky, B. 26. Ján Mrňák, Pacov, B. 27. Ján Novotný, Jedlany. 28. Koloman Pecho, B. 29. Ján Siegl, Šurany. 30. Ludevít Vachálek, Zohor. 31. [Alojz Mrva, Báhoň.]

Vlb. trieda.

1. Vojtech Čerňanský, Holič, Senec. 2. Rudolf Dittrich, Lvov (Poľsko), B. 3. [Klement Florian, Viedeň (Rakúsko), B.] 4. *Helena Joachimová, Osijek (Jugoslavia), B. 5. Eduard Makovička, Nemšová, B. 6. Harald Mandaus, Viedeň (Rakúsko), B. 7. Bedrich Marjanko, Mělník n. L., B. 8. Jozef Marjanko, Mělník n. L., B. 9. *Štef. Minarič, Švansbách. 10. Mrázek Juraj Praha, B. 11. *Vladimír Nemeč, Krasnojarsk (SSSR.), Köbölkút. 12. Ján Nerád, Uhorská Ves. 13. Miroslav Nerád, Mor. Ostrava (M.), B. 14. Juraj Novák, Rokycany (C.), B. 15. František Obdržálek, Ludin (Jugoslavia), B. 16. František Pavlíček, Viedeň (Rakúsko), B. 17. Julius Pečuch, Ivánka pri Dunaji. 18. *Ervin Peschl, Prostějov (M.), B. 19. Jozef Peschl, Prostějov (M.), B. 20. Ervin Peter, Miškovec (Maďarsko), B. 21. Pavel Politzer, Horné Saliby. 22. Jozef Prokop, Budapešť (Maďarsko), B. 23. *Eugen Skarba, Žarnovice, Píla. 24. František Sándor, Trenčín, B. 25. Vítězslav Štěpán, Troubky (M.), Bělov.

26. Alexander Veselý, Piešťany. 27. [Jozef Veselský, Sv. Jur.]
 28. Jozef Viršík, B. 29. Pavel Vongrej, Lipt. Sv. Peter, Čeklís.
 30. Ján Vrablec, Uhorská Ves. 31. Václav Zgusta, Ciezkovice (Poľsko), B. 32. Boris Horváth, Senica. 33. [Bella Karlovská, Bridgeporte Con. (USA.), priv.]

VIIa. trieda.

1. Jaroslav Auerhan, Prostějov, Lučenec. 2. Jozef Beneš, Viedeň (Rakúsko), B. 3. [Ludvík Březina, Barchov, B.] 4. Karol Častulík, B. 5. Jozef Čekal, Pacov, B. 6. Sergěj Četverikov, Poltava (SSSR.), B. 7. Eduard Drescher, Opatová, B. 8. Vojtech Egem, Kladno, B. 9. Ján Hanvai, Dobšiná, B. 10. Jozef Hirner, Malacky. 11. Antonín Hrdlička, Viedeň (Rakúsko), Hlohovec. 12. Jozef Hrstka, Nové Mesto (Juhoslávia), B. 13. Ján Jirásko, Jaroměř, B. 14. Zdenek Kavan, Nová Paka, B. 15. Gabriel Kraicz, Dol. Hričov, Banská Bystrica. 16. *Augustín Kramár, Nová Ves. 17. Otakar Líbal, Předměřice, B. 18. Bohuslav Lukáš, Suché Vrbné, B. 19. Ladislav Luknár, Ivánka pri Dunaji. 20. Ján Magdo, Krupina. 21. František Macháček, Sv. Jur. 22. Vilém Michal, Viedeň (Rakúsko), Petržalka. 23. Ján Penz, Dol. Oháj. 24. Egon Peter, Košice, B.

VIIIb. trieda.

1. Ján Müller, B. 2. Juraj Pavlásek, Milevsko (Č.), B. 3. Ján Pavlík, Slov. Komlóš (Maďarsko), B. 4. Adolf Pítr-Bartoň, Kopřivnice (M.), B. 5. *Ján Polák, Hochštetno. 6. Vladimír Porubiak, Vavrišov, Čeklís. 7. Viktor Pšenčík, Viedeň (Rakúsko), Račištorf. 8. Jaroslav Rádl, Říčky (M.), B. 9. Frant. Reisz, Malacky. 10. Alfred Rzehak, Velká Úpa (Č.), Hrádok n. N. 11. Bohumil Sedláček, Zeillern (Rakúsko), Prievoz. 12. Robert Semelka, Kutná Hora (Č.). 13. Tibor Scheimovits, Malé Hyndice. 14. Karol Schoř, Pola (Italia), B. 15. Bretislav Svoboda, Metylovice M., Hviezdoslavov. 16. Otakar Šesták, Langenzersdorf (Rakúsko), B. 17. *Zdenek Šmahel, Praha B. 18. Karol Šteffek, Zohor. 19. František Švarc, Mnešice, B. 20. Eugen Veselý, Pola (Itália), B. 21. Miroslav Voda, Zahreb (Juhoslávia), B. 22. Miloslav Zbořil, Zniesenie (Poľsko), Praha.

7. Soznam učebných kníh na školský rok 1930—31.

I. Bezák: Biblický dejepis, Starý zákon. — Damborský: Krátka mluvnica slov. — Pražák: Čítanka I, 2. vyd. — Pešek-Šikura: Z domova a cudziny I, Moja vlasť. — Nikolau: Zemepis I, slov. — Červenka-Bučan: Aritmetika I, 2. vyd. — Valouch-Murgaš: Meroveda, 2. vyd. — Polívka-Klíma: Rastlinopis, 3. vyd. — Polívka-Klíma: Živočíchopis, 3. vyd. — Veselý-Jež: Nemčina I, 2. vyd.

II. Bezák: Biblický dejepis, Nový zákon. — Damborský, ako v I. triede. — Pražák: Čítanka, II. 3. vyd. — Borneque-Barto-

šek: Učebnice jazyka franc., I. díl. — Pešek: Z domova a cudziny II. — Nikolau-Ondruš: Zemepis II. — Červenka-Bučan: Aritmetika II. — Valouch-Murgaš: Meroveda. — Polívka-Klíma: Živočichopis, Rastlinopis, ako v I. tr. — Veselý-Jež: Nemčina II.

III. Filkorn: Obradoslovie. — Damborský, ako v I. triede. — Gebauer-Ertl: Mluvnice česká I, 11. vyd. — Pražák: Čítanka III, 2. vyd. — Pover-Vojtíšek-Šedivý: Učebnice II. — Nikolau: Zemepis III. — Pešek: Z domova a cudziny III. — Červenka: Aritmetika III. — Valouch-Murgaš: Meroveda, 2. vyd. — Petíra-Krmežský: Fyzika, 2. vyd. — Veselý-Jež: Nemčina III.

IV. Bezák: Dejiny cirkevne. — Damborský: Mluvnica, 4. vyd. — Gebauer-Ertl: Mluvnice, 11. vyd. — Pražák: Čítanka IV. — Pover-Vojtíšek-Šedivý: Učebnica III. — Bidlo-Hýbl-Šusta: Dejepis I. — Nikolau-Ondruš: Zemepis IV. — Bydžovský: Aritmetika I. — Vojtěch-Bučan: Geometria I. — Petíra-Krmežský: Fyzika, 2. vyd. — Mašek-Nemeček: Chemia pre stredné školy, slov. vydanie. — Matas: Deskr. geometria, I. diel. — Veselý-Jež: Nemčina IV. — Ústava RČS.

V. Kašpar-Tiso: Apologetika. — Ertl: Čítanka I. — Ertl: Rukovět, I. a II. diel. — Bujnák-Mešník: Slov. poetika, 2. vyd. — Borneque-Bartošek: Učebnice jazyka franc., IV. diel. — Nikolau-Ondruš: Učebnica zemepisu pre vyššie tr. stred. škól. — Bidlo-Hýbl-Šusta: Dejepis II. — Bydžovský: Aritmetika II. — Vojtěch-Bučan: Geometria I, ako v IV. tr. — Klir-Mates: Deskr. geometrie. — Rosický-Trapl: Botanika. — Mašek-Nemeček: Chemia pre stred. školy, II. diel, slov. vyd. — Hornák-Ježek-Kašík: Deutsches Lese- und Übungsbuch.

VI. Pokoj-Žižka: Učebnica náb. kat., diel I. Vierouka. — Ertl-Vlček: Čítanka pre VI. triedu, 2. sv. — Pražák: Rukovět III. — Bujnák-Mešník: Slov. poetika, 2. vyd. — Pover-Vojtíšek-Šedivý: Lectures choisies. — Pover-Vojtíšek-Šedivý: Grammaire franç. — Nikolau-Ondruš: Zemepis, ako v V. tr. — Bydžovský: Aritmetika, ako v V. tr. — Vojtěch: Geometria pre VI. tr., 4. vyd. — Voldřich-Klačko: Zoologia. — Weigner-Chrappa: Teloveda. — Mašek-Nemeček: Chemia pre stred. školy, III. diel, slov. vyd. — Jeništa-Krmežský: Fyzika: — Hornák-Ježek: Deutsches Lesebuch, ako v V. triede.

VII. Kašpar-Tiso: Apologetika. — Ertl-Vlček: Čítanka pre VII. tr., vyd. pre R. — Mešník: Rukovět, IV. diel. — Bujnák-Mešník: Slov. poetika, 2. vyd. — Pover-Vojtíšek-Šedivý, ako v VI. tr. — Pekař: Dejiny čsl. národa. — Nikolau-Štocký-Ondruš: Čsl. vlastiveda. — Bydžovský: Aritmetika, II. diel. — Vojtěch: Geometria pre VII. tr., 4. vyd. — Mašek B.: Fyzika, II. diel. — Klir-Matas: Deskr. geometrie. — Rosický: Mineralogie a petrografie. — Woldřich-Kratochvíl: Geologia pre VII. tr. R., 2. vyd. — Dratvová: Úvod do filozofie pre reálky. — Nemčina, ako v VI. — Ústava Čsl. republiky.

Pomocné knihy: Brunclík-Machát: Zemepisný atlas. — Valouch-Murgaš: Logaritmické tabulky. — Bydžovský-Vojtěch-Murgaš: Sbirka příkl. — Vlček: Čítanka pre VII. a VIII. tr. — Beringer-Šaunová-Zpěvák: Dodatek, díl I. a II. — Beringer-Šaunová-Zpěvák: Čítanka pre V.—VII. tr.

8. Oznam.

Prijímanie žiakov do I. triedy reálky pre šk. r. 1930/31.

Rodičia, ktorí chcú dať žiaka študovať na strednej škole, oznámia svoj úmysel najneskoršie do konca mája správe ľudovej školy, kde žiak chodí, spolu so žiadosťou o frekventačné vysvedčenie a osobný list. Zároveň oznámia, na ktorej strednej škole bude žiak študovať. Keď ešte pred prijatím žiaka na strednú školu rodičia zmenia svoj úmysel, oznámia to riaditeľstvu tej strednej školy, kam bol pôvodne žiak prihlásený.

K zápisu sa dostavia žiaci 28. júna od 8.—10. hod. a predložia výročné vysvedčenie a krstný (rodný) list. (Bez týchto dokladov bude žiak odmietnutý.) Vtedy riaditeľ oznámi rodičom podľa dokladov z ľudovej školy, či sa má žiak podrobiť zkúške informačnej alebo odbornej.

Informačná zkúška je len ústna. Je to krátky rozhovor so žiakom, ktorým sa má zistiť všeobecná spôsobilosť žiaka k štúdiu. Keď jej výsledok nie je priaznivý, robí žiak aj zkúšku odbornú.

Odborná zkúška je písomná i ústna a robí sa z jazyka československého a z počtov.

Z jazyka československého sa skladá písomná zkúška z pravopisného diktátu a písomného vypracovania krátkeho obsahu prečítaného článku. Pri ústnej zkúške žiak presne a správne prečíta krátky článok, vypravuje jeho obsah a sloвне rozoberie dlhšiu hlavnú vetu. Pri tom sa zkušajú i pravopisné pravidlá a základné pravidlá tvaroslovné. Rozbor vetný sa vôbec nezkuša.

Z počtov sa zkušajú štyri základné úkony s číslami celým (do sta z pamäti, do miliónu písomne) a primeraný úsudok.

Po zkúške žiaci vyčkajú, kým im bude oznámený výsledok zkúšky. Žiaci, ktorí zkúšku složili, dostanú potvrdenie, že boli prijatí. Toto potvrdenie si uschovajú a predložia ho pri definitívnom zápise 2. septembra t. r. o 9. hodine, kedy im bude oznámené, koľko budú platiť zápisného.

Žiaci, ktorí sa včas riadne neprihlásili u správy ľudovej školy, môžu byť prijatí len na osobitnú žiadosť, ktorá musí byť podaná riaditeľstvu reálky do 5. júla (kolok 5 Kč). Keď dodatočný zápis bol povolený, koná žiak zkúšku 1. septembra (prihláška od 8. do 9. hodiny).

Zápis žiakov z meštianskych škôl.

Rodičia žiaka, ktorý chce prestúpiť z meštianskej školy na strednú, oznámia svoj úmysel najneskoršie do konca mája t. r. riaditeľstvu meštianskej školy a uvedú pri tom strednú školu a jej triedu, kde chcú žiaka zapísať.

K prijímacej zkuške na strednej škole nech sa žiak prihlási u riaditeľstva strednej školy 26.—28. júna a predloží krstný (rodný) list a výročné vysvedčenie. Prijímacie zkušky počnú dňa 28. júna 1930.

Keď označí správa meštianskej školy žiaka za spôsobilého ku vstupu do najbližšej vyššej triedy strednej školy, odpúšťa sa mu pri prijímacej zkuške z náboženstva, dejepisu, zeme-pisu, počtov, prírodopisu, fyziky, kreslenia, písania a telocviku. Z francúzštiny a algebry (pri vstupe do IV. tr.) sa robí zkuška vždy. Žiaci označení za výborne spôsobilých nekonajú zkušku z jazyka vyučovacieho; žiaci označení za spôsobilých túto zkušku konajú.

Taxa za prijímaciu zkušku je 150 Kč.

9. O sdruženíach rodičov.

Ministerstvo školstva a národnej osvety (výnosom zo dňa 19. V. 1930) doporučuje, aby pri školách národných i stredných boli sriadaované sdruzenia rodičov. Ich úkolom má byť:

1. pestovať súčinnosť medzi rodinou a školou;
2. radiť sa s učiteľmi o otázkach výchovy rodinnej a spoločenskej a poriaďať pre rodičov prednášky, rozhovory, výstavy a pod.;
3. starať sa o podporné inštitúcie pre mládež (stravovanie, šatenie, knižnice pauperum, útulky, zotavovne, prázdninové osady, výpravy a pod.);
4. pomáhať pri úprave školy, pri sriadaovaní žiackych čítární, pomáhať pri udržiavaní pravidelnej dochádzky atď.

Každá škola má mať svoje sdruzenie. Riadnymi jeho členmi môžu sa stať rodičia žiakov ústavu alebo ich odpovední dozorcí, mimoriadnymi iní priatelia školy.

Sdruzenie sa má sísť najneskoršie tretí týždeň po začiatku škol. roku a zvolí zo seba výbor. Okrem rodičov bude zastúpený vo výbore aj profesorský sbor riaditeľom a profesorami tak, aby tretina miest vo výbore pripadla učiteľom ústavu:

Výbor riadi pravidelnú činnosť sdruzenia, pečuje o finančné prostriedky a svoláva aspoň raz za dva mesiace plenárnu schôdzu.

Rodičom bude dovolené, aby niekoľkokrát do roka mali prístup i ku školskému vyučovaniu (v dňoch a hodinách vopred stanovených).

Voči profesorskému sboru má združenie rodičov len právo poradné a do vnútornej činnosti školy zasahovať nesmie.

L-31

Z - 31